

Z OBSAHU	Pravda je vždy vznešenější než naše cíle. Promluva Benedikta XVI.	04
	Čas učitelů. Svatý Jan z Ávily jako vzor učitele pro naši dobu	06
	Léto s duchovní hudbou	11
	Čteme spolu: Příchod Krále	13

TRADICE OTCŮ

Z homilií svatého Jana Zlatoústého (kolem 350–407)

Dotírají na nás přívaly a hrozivé bouře. Ale nebojíme se, že nás zaplaví, protože stojíme na skále. At' sebevíc zuří moře, skálu neroztříští, at' sebevíc se zdvihá vlnobití, Ježíšovu lodičku nezatopí. A tak se ptám: Čeho bychom se báli? Snad smrti? *Pro mně život je Kristus a smrt ziskem.* Nebo snad vyhnanství? Nu řekni! *Pánu zem patří se vším, co nese.* Nebo že nám propadne majetek? Nic jsme si na svět nepřinesli a určitě si odtud také nic nebudeme moci odnést. Takže nic nedbám toho, čím hrozí tento svět, a co mi nabízí, je mi k smíchu. Z chudoby strach nemám, nejsem chtivý bohatství. Smrti se nebojím, žít netoužím, leda pro vaše dobro. Právě proto vám připomínám, co se děje, milovaní, a prosím vás, abyste neztráceli naději.

Což neslyšíš, jak Pán říká: *Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich?* A že by nebyl tam, kde je tolik lidí spojeno poutem lásky? Mám přece jeho záruku. Nebo snad spoléhám na vlastní síly? Mám to od něho černé na bílém. O to se mohu opřít, na to se mohu spolehnout, tady vždycky najdu klidný přístav. Byť se otřásá celý svět, já vlastním jeho přípis, čtu si jeho slova, v nich mám své hradby a svou stráž. Jaká že jsou to slova? *Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa!*

Kristus je se mnou, koho bych se bál? [...] V tom je má pevnost, má nepřístupná skála, má spolehlivá opora. Chce-li Bůh, abych tady zůstal, díky mu. A chce-li snad, abych byl kdekoli jinde, zase mu děkuji. A všude, kde jsem, jste také vy, všude, kde jste vy, jsem i já, neboť jsme jedno tělo a tělo patří k hlavě jako hlava k tělu. Dělí nás vzdálenost, ale spojuje láska, a tak ani smrt nás nemůže rozdělít. A kdyby třeba i mé tělo umřelo, má duše bude žít a bude myslet na svůj lid.

Vigilie s Benediktem XVI. na Cuatro vientos. Foto: Vojtěch Podstavek

Madridské znamení naděje

V Madridu se opakoval obvyklý scénář. Před setkáním se ozývaly kritické hlasy, psalo se, že světový den mládeže poškodí již tak špatné veřejné španělské finance, na ulicích Madridu se tu a tam objevovaly plakáty a nápisy proti setkání. Leccos z toho bylo možné zakusit i při minulých setkáních. Tedy nic nového.

A pak? Opakovalo se i to, že během setkání nastala v mnoha lidech radikální proměna. Setkání mladých s papežem Benediktem XVI. začalo vše prozařovat. Přispěla k tomu i Bohem podivuhodně změněná režie programu večerní vigilie na Cuatro vientos, při které se spustil silný déšť a nebezpečně fičel vítr. Když bylo oznámeno, že se papež rozhodl s účastníky zůstat, dokud déšť nepřestane, mladí mu za to poděkovali obrovským potleskem. Pak se modlili a čekali. Když déšť přestal, pokračovala adorace.

Po celé pláni s dvěma miliony mladých lidí se rozhostilo hrobové ticho, mladí poklekli a vítali Ježíše v eucharistii. Nezapomenutelný okamžik plný milosti Boží. Benedikt XVI. mladým poděkoval, že náročné chvíle dokázali prožít v duchu oběti. Papež byl viditelně nadšený a šťastný. Projevovalo se to v jeho krásném úsměvu a vícero osobních setkáních s mladými lidmi. Tak šťastného jsme ho již dlouho neviděli.

Mladí lidé prožili své setkání. Církev i společnost mohly vnímat, že v mladých lidech se ukrývá velká potence dobra, touha po skutečné lásce a vnitřní zánícení pro pravdu. Na dospělých nyní záleží, jak jim v rozvoji těchto schopností pomohou.

Věřme, že se účastníci setkání otevřeli Boží milosti, která jim umožní žít jejich
Dokončení na str. 2 dole

Bilance Světových dní mládeže

V Madridu se v úterý 23. srpna za přítomnosti arcibiskupa kard. Rouca konala bilanční tisková konference Světových dní mládeže. Organizátoři při ní poskytli konečné detaily týkající se účasti, nákladů, spolupráce s městskými institucemi i novináři.

Kard. Rouco v první řadě vyzdvihl „radost víry, která nakazila celý svět“, a mladé lidi ocenil za jejich „laskavost a ochotu ke službě“. Také ředitel Světových dní Yago de la Cierva poukázal na slušnost a ukázněnost poutníků, jimiž dali dobrý příklad občanské společnosti, a poděkoval policii, lékařské službě i městské dopravě, díky níž přemísťování poutníků proběhlo bez sebemenšího incidentu.

Jak již pořadatelé mnohokrát uvedli, Světové dny se plně samofinancovaly. Jejich náklady obnášející zhruba 50 milionů eur byly pokryty z příspěvků poutníků (31,5 milionu), sponzorských darů (16,5 milionů) a diecézních fondů a jiných privátních donací (2,4 miliony). Městská správa ani španělská vláda na akci nepřispívaly, naopak pro španělskou ekonomiku měl příliv poutníků pozitivní ekonomický dopad – za týden setkání fakturovaly obchody a restaurační zařízení více než sto milionů eur, což je čtyřnásobně více v porovnání se srpem loňského roku. Počet akreditovaných médií dosáhl pěti tisíc, z nichž téměř tři tisíce byla španělská. Španělská televize uskutečnila 55 zvláštních přenosů, jejichž sledovanost se vyšplhala na 15 milionů diváků.

Příští Světové dny mládeže se budou konat v roce 2013 v Rio de Janeiru. Jejich tématem je Kristova výzva *Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky* (Mt 28, 19).

RaVat

Nositel Nobelovy ceny o událostech v Madridu

Ať už jsme věřící nebo ne, všichni bychom se měli radovat z toho, co se událo v Madridu, v těch dnech, kdy se nám zdálo, že Bůh existuje a že katolicismus je jediným a pravdivým náboženstvím a všichni jsme se – coby hodné děti – dávali vést Svatým otcem za ruku do království nebeského, píše Mario Vargas Llosa, španělský spisovatel a laureát Nobelovy ceny za literaturu, v *Osservatore Romano*. Světové dny mládeže jsou podle něho obrazem stavu Církve po reformách Jana Pavla II. a Benedikta XVI. Bez jejich obratu směrem k tradici a konzervatismu by se Církev rozložila zevnitř v postupující modernizaci a demokratizaci, o níž sní progresisti, ale není ničím jiným než právě snem – upřesňuje Vargas Llosa. Dnešní katolicismus je sjednocenější, aktivnější a energičtější než před lety, kdy se vyčerpával ve vnitřních ideologických sporech, píše. Podotýká zároveň, že cenou za reformy posledních dvou papežů je zmenšení zástupu věřících. Bilance je však pozitivní, ujišťuje. Viděli jsme to právě v Madridu. Nikoliv úpadek, nýbrž zdravá vitalita a dynamismus.

Podle Vargase Llosy by tento obrat měli vítat všichni. Demokratická společnost totiž potřebuje oporu v náboženství. Věda ani kultura nejsou s to náboženství zastoupit – tvrdí spisovatel. Současná kultura rezignovala na hledání podstatných a hlubokých odpovědí, na velké otázky člověka o životě, smrti a osudu. Místo toho se stala buď lehkou hrou nebo kabalou pro nesrozumitelné a arogantní experty. Proto – uzavírá Vargas Llosa – budme rádi za to, co se odehrálo v Madridu.

RaVat

Foto: Vojtěch Podstavek

Dokončení ze str. 1

každodennost. Pro další povzbuzení na cestě víry zvou naši biskupové mladé lidi na 5. celostátní setkání mládeže, které se bude konat příští rok od 14. do 19. srpna 2012 ve Žďáru nad Sázavou.

*P. ThDr. Jan Balík
vedoucí Sekce pro mládež ČBK*

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Charita se hlásí z Tripolisu a Bengháží

Krise v Libyi způsobuje znepokojení v politické i v humanitární oblasti. Po krátké odmlce bylo obnoveno spojení s Tripolisem a Bengháží, které zprostředkovaly Caritas Libya, Caritas Italia a Caritas Middle East and North Africa.

Ředitel libyjské Charity, otec Allan, nás informoval, že ulicemi Tripolisu stále prochází ozbrojení lidé. S dalšími dvěma kněžími a Mezinárodní organizací pro migraci (OIM) pomáhá menším skupinkám obyvatel ze subsaharských oblastí vrátit se do jejich domovů. Více za současné situace dělat nelze. Kvůli bezpečnosti ani nevychází z františkánského kláštera, jehož obyvatelé se spoléhají na neveliké zásoby jídla a klášterní studnu, využívanou i lidmi z blízkého okolí.

Ve městě stále zůstává i čtrnáct sester ze společenství Matky Terezy a malých sester Charlese de Foucauld. Pracují v nemocnicích, které jsou i přes naprostou přetíženost otevřené a v poslední době dostali od ženevské pobočky Mezinárodního červeného kříže i „dostatek“ léků a lékařského materiálu. Okolo 1400 filipínských lékařů a zdravotních sester se rovněž rozhodlo Tripolis neopustit. V uplynulých několika měsících poskytli vůbec největší část zdravotní péče ve městě.

Pomoc charitních organizací bude nadále pokračovat. Po stabilizaci bezpečnostní situace bude vytvořen plán obnovy obou měst i celé země včetně upřesnění materiální či finanční pomoci. O dalším vývoji humanitární pomoci pro Libyi budeme informovat.

Charita ČR

Církev pečuje o formaci učitelů

V situaci katastrofálního stavu vzdělávacího systému se Církev snaží vypracovat vlastní vizi – řekl Vatikánskému rozhlasu prefekt Kongregace pro katolickou výchovu. Kardinál Zenon Grocholewski poznamenal, že v současném světě musí katolické školy učit mladé samostatnému myšlení, protože jedině tak je lze uchránit před propagandou a ideologií. Podle prefekta vatikánského úřadu pro výchovu je podstatným rysem církevní osvěty péče o formaci učitelů. Projevuje se také v tom, že Benedikt XVI. právě učitele světil pro příští měsíc modlitbám věřících na celém světě. Jde mu o to, aby vychovatelé uměli předávat mladým lásku k pravdě a zasívat v nich autentické morální a duchovní hodnoty. Kard. Grocholewski zdůraznil také zvláštní zásluhy Benedikta XVI. v této oblasti. Jedním z hlavních rysů současného pontifikátu je péče o rozšiřování hranic racionálnosti. Mysl se nesmí uzavírat otázkám, které staví náboženství, protože jsou to základní otázky našeho života, uvedl prefekt Kongregace pro katolickou výchovu.

Ra Vat

První katolická univerzita v Bangladéši

Církev v Bangladéši bude mít brzy svou první katolickou univerzitu, nazvanou pravděpodobně „Notre Dame University“. Její provoz bude svěřen kongregaci Milosrdných sester svatého Kříže, která je nejpočetnějším řeholním společenstvím v zemi a spravuje několik významných škol a kolejí. Jak informuje agentura *Ucan*, projekt budoucí univerzity byl v těchto dnech prodiskutován na zasedání Národní rady katolického vzdělávání (Bceb) a jeho realizace se nachází ve slibné fázi. Předseda rady a pomocný biskup hlavního města Dháky, mons. Patrick D’Rozario, hovořil o snu stávajícím se skutečností a dosvědčujícím intelektuální zralost bangladéšské církve. V zemi se ke katolickému náboženství hlásí necelých půl milionu obyvatel z celkového počtu sto padesáti milionů, kteří jsou převážně muslimové. Přesto katolická církev provozuje téměř tři sta vzdělávacích zařízení a tři koleje.

Ra Vat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

S počátkem nového školního a akademického roku bývají spojeny modlitby k Duchu Svatému a též votivní Mše svatě k našemu Životodárci – *Veni Sancte*. Křesťané tím nejen vyjadřují víru ve stálou přítomnost a účinnou pomoc Božího Ducha, ale zároveň se fakticky vystavují jeho blahodárnému vlivu, přijímají jeho božské světlo a vnuknutí a nechávají se jím vést. Máme pro to vnitřní výbavu – sedm darů Ducha Svatého. Obdrželi jsme je již ve svátosti křtu, v plnosti pak ve svatém biřmování. Jsou to vlastně vlité dispozice, kterých Duch Svatý používá, aby nás vedl, kam a jak je třeba.

Čtyři dary (moudrost, rozum, rada a umění) odpovídají naší rozumové schopnosti a tři dary (síla, zbožnost a bázeň Boží) korespondují s naší svobodnou vůlí. Můžeme si tyto dary představit jako pevné plachty, po biřmování rozvinuté, do kterých se Boží Duch opírá v míře, v jaké o to prosíme, aby dal našemu životu tu nejlepší orientaci a dynamiku.

Působení Ducha Svatého v nás je velice decentní a jemné. Často ho ani nepostřehneme. Duch Svatý nechce konat místo nás, ale s námi. Na první pohled není mezi člověkem, který se otevírá vlivu Ducha Svatého a spolupracuje s Ním, a člověkem, který na to nedbá, rozdíl. Oba nějak žijí, poznávají a reagují v tomto světě. Ve skutečnosti jde o rozdíl obrovský. Prosíme-li Ducha Svatého a počítáme-li s jeho pomocí, náš život dostává novou kvalitu – stává se vpravdě duchovním a může přinášet i plody Ducha Svatého: lásku, radost, pokoj, trpělivost, shovívavost, vlídnost, dobrotu, mírnost, věrnost, tichost, zdrženlivost a čistotu (srov. Gal 5,22–23).

Je tedy dobře, že se snažíme naslouchat Božimu Duchu a čerpáme u něj sílu k následování Krista a k životu podle evangelia. Dnes zvláště ti, kdo jsou zapojeni do procesu výchovy a vzdělávání, mohou volat v skrytu srdce nebo společně *Veni Sancte Spiritus*.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců*

PRAVDA JE VŽDY VZNEŠENĚJŠÍ NEŽ NAŠE CÍLE

Promluva Benedikta XVI. k univerzitním učitelům

V rámci Světových dnů mládeže se Benedikt XVI. setkal také s univerzitními učiteli. Obrátil se k nim jako ke spolupracovníkům při šíření pravdy a nastínil pravou ideu univerzity. Jaké je její poslání v dnešní společnosti?

Pane kardinále, arcibiskupe Madridu, ctihodní bratři v biskupské a kněžské službě, drazí otcové augustiniáni, slovní profesoři a profesorky, vážení představitelé, drazí přátelé, velice toužebně jsem očekával setkání s vámi, mladí vyučující španělských univerzit, kteří za ne vždycky snadných okolností skvěle spolupracujete při šíření pravdy. Srdečně vás zdravím a děkuji za laskavá slova na uvítanou, jakož i za obdivuhodné provedení hudební skladby, jež zazněla v tomto klášteře nemalé umělecké hodnoty, výmluvně dosvědčující staletý život modlitby a studia. Na tomto tak příznačném místě se ve strohém kameni harmonicky snoubí rozum a víra a vytváří tak jeden z nejslavnějších monumentů Španělska.

Zvlášť srdečně zdravím rovněž ty, kteří se v těchto dnech účastnili v Ávile Světového kongresu katolických univerzit na téma: „Identita a poslání katolické univerzity“.

Definice univerzity

Když jsem zde spolu s vámi, vybavují se mi v mysli moje první kroky jakožto profesora na univerzitě v Bonnu. Třebaže byly tehdy ještě zřetelné válečné rány a nezřídka panovala materiální nouze, všechno bylo překonáváno nadšením a zaujetím, setkáváním s kolegy různých disciplín a touhou dát odpověď na základní a nejzazší neklid studentů. Tato univerzita, kterou jsem prožíval spolu s profesory a studenty, kteří společně hledají pravdu ve všech vědních oborech, anebo – jak by řekl Alfons X. zvaný Moudrý – toto „shromáždění mistrů a žáků se stejnou vůlí a cílem osvojovat si vědění“ (*Siete partidas*, partida II,

tit. XXXI) objasňuje význam a také definici univerzity.

V mottu těchto Světových dnů mládeže „Zakořeni v Kristu, na něm stavějte a buďte pevní ve víře“ (srov. Kol 2, 7) můžete nalézt inspiraci k lepšímu porozumění své existence a svého poslání. V tomto smyslu, jak jsem již napsal v rámci příprav na tyto dny v Poselství k mládeži, opisují výrazy „zakořenit, stavět a upevnit“ solidní základy pro život.

Musíme neustále hledět ke Kristu, v jehož tváři se zračí Pravda, která nás osvětluje, ale která je také cestou, jež nás vede k nepomijivé plnosti.

Užitková vize vzdělávání

Nicméně, kde najdou mladí lidé tyto opěrné body v rozdrobené a nestabilní společnosti? Někdy se má za to, že poslání univerzitního pedagoga spočívá dnes výlučně ve formování kompetentních a schopných profesionálů, kteří budou přesně a stále uspokojovat poptávku trhu. Tvrdí se také, že za nynějších okolností je třeba preferovat jediné technické schopnosti. Tato užitková vize vzdělávání – i univerzitního – dnes skutečně prosakuje zejména z různých oblastí mimo univerzitu. Nicméně vy, kteří jste jako já prožili univerzitu a nyní působíte jako univerzitní učitelé, cítíte bezpochyby touhu po něčem vznešenějším, co odpovídá všem dimenzím, které tvoří člověka. Povyšuje-li se na hlavní kritérium jenom užitečnost a bezprostřední pragmatismus, mohou být ztráty dramatické: od bezmezného zneužívání vědy pod-

statně překračující sebe samu až k politickému totalitarismu, který lze snadno zahlédnout tam, kde je eliminováno jakékoli kritérium, které by přesahovalo pouhý mocenský kalkul. Pravá idea univerzity je naopak přesně tím, co nás chrání před takovouto reduktivní a znetvořenou vizí lidství.

Místo, kde se hledá pravda

Univerzita ve skutečnosti byla a je dosud povolána být místem, kde se hledá pravda, která je lidské osobě vlastní. Z tohoto důvodu, nikoli náhodou, právě Církev prosadila ustanovení univerzitní instituce, protože křesťanská víra mluví o Kristu jakožto Logu, skrze něhož bylo všechno stvořeno (srov. Jan 1,3), a o lidské bytosti stvořené k obrazu a podobě Boha. Tato dobrá zpráva ukazuje racionalitu celého stvoření a hledí na člověka jako na tvora, který se na této racionalitě podílí a může ji rozpoznat. Univerzita proto ztělesňuje ideál, který nesmí být znetvořen ani kvůli ideologii uzavřené racionálnímu dialogu, ani kvůli pochlebování utilitárním logikám čírého trhu, který v člověku spatřuje jenom spotřebitele.

Předávat ideál univerzity

V tom je vaše důležité a životní poslání. Vy jste těmi, kteří máte tu čest a odpovědnost předávat ideál univerzity. Ideál, který jste obdrželi od svých předchůdců, z nichž mnozí byli pokornými učedníky evangelia, a právě proto se z nich stali velikáni ducha. Musíme sebe sama vnímat jako jejich pokračovatele ve zcela odlišných dějinách, ve kterých však podstatné otázky lidské bytosti nadále vyžadují naši pozornost a vedou nás, abychom kráčeli vpřed. Společně s nimi jsme články řetězce mužů a žen, kteří se zasadili o to, aby byla víra šířena a aby byla lidským

rozumem ctěna. Způsob, jak to dělat, nespočívá jenom v tom, že je vyučována, ale mnohem více v tom, že je žita, ztělesňována stejně jako se vtělil Logos, aby si učinil svůj příbytek mezi námi. V tomto smyslu potřebují mladí lidé autentické učitele, osoby otevřené vůči pravdě různých vědeckých odvětví, kteří jsou schopni naslouchat a sami žijí tímto interdisciplinárním dialogem; osoby přesvědčené zejména o lidské schopnosti činit pokroky na cestě k pravdě. Mladí je privilegovaným časem hledání a setkání s pravdou. Jak řekl již Platón: „Hledej pravdu, dokud jsi mladý, protože ne učiníš-li tak, vyklouzne ti z rukou“ (*Parmenides*, 135d). Tato vznešená aspirace je tím nejcennějším, co můžete svým studentům předat osobním a životným způsobem, nikoli jen některé anonymní a účelové techniky nebo chladná data, užívaná čistě funkčním způsobem.

Vroucně vás proto vybízím, abyste nikdy neztráceli tuto vnímavost a žízeň po pravdě, abyste nezapomínali, že vyučování není jenom suchopárné sdělování obsahu, nýbrž formace mladých, které je třeba chápat a vyhledávat. Musíte v nich vzbuzovat žízeň po pravdě, kterou pociťují ve svém nitru, a také touhu pokračovat sebe samé. Buďte jim pobídkou a posilou.

Cesta k plné pravdě

Z tohoto důvodu je nezbytné mít v první řadě na paměti, že cesta k plné pravdě vyžaduje celou lidskou bytost: je to cesta inteligence i lásky, rozumu i víry. Nemůžeme pokročit v poznání něčeho, nejsme-li podněcováni láskou, a nemůžeme milovat, nespátřujeme-li v tom něco rozumného, neboť „inteligence a láska nejsou vzájemně oddělené: je láska bohatá na inteligenci a inteligence plná lásky“ (*Caritas in veritate*, 30). Jsou-li spojeny pravda a dobro, pak se snoubí také poznání a láska. Z této jednoty plyne soudržnost života a myšlení, příkladnost, kterou se má vyznačovat každý dobrý vychovatel.

Pravdu nelze zcela vlastnit

Za druhé je třeba vztít v úvahu, že pravda sama je vždycky vznešenější než naše cíle. Můžeme ji hledat a blížit se k ní, ale nemůžeme ji zcela vlastnit. Spíše

Setkání Benedikta XVI. s univerzitními učiteli v El Escorial. Foto: www.freerepublic.com

pravda nás vlastní a motivuje. V intelektuální a pedagogické činnosti je pokora nezbytná ctnost, která nás chrání před samolibostí, jež uzavírá přístup k pravdě. Nesmíme přitahovat studenty k nám samotným, nýbrž posílat je k oné pravdě, kterou všichni hledáme. V tomto úkolu ať vám pomáhá Pán, který vás žádá, abyste byli prostí a účinní jako sůl, jako světlo, které bez rozruchu svítí (srov. Mt 5,13–15).

To všechno nás vybízí, abychom neustále hleděli ke Kristu, v jehož tváři se zračí Pravda, která nás osvěcuje, ale která je také cestou, jež nás vede k nepomíjivé plnosti. On je Pocestným, jenž stojí po našem boku a svou láskou nás nese.

Zapustíte-li v něm kořeny, povedete dobře naši mládež. V této naději vás svěřuji ochraně Panny Marie, Trůnu moudrosti, aby z vás učinila spolupracovníky svého Syna a přivedla vás k životu, jenž bude smysluplný pro vás samotné a vaše studenty obdaří poznáním a vírou.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitimulky redakce)

Cesta k plné pravdě vyžaduje celou lidskou bytost: je to cesta inteligence i lásky, rozumu i víry.

ČAS UČITELŮ

Svatý Jan z Ávily jako vzor učitele pro naši dobu

Pierre Hubert Subleyras: Jan z Ávily (1746). Foto: Wikipedia

Svět dnes více potřebuje svědky než učitele. Tato parafráze slavného výroku Pavla VI. se stala heslem pokoncilní Církve. Bylo voláním k autentické víře, prostupující celým naším životem, aby život sám, takřka beze slov, promlouval k našim současníkům, hlásal jim evangelium. Někdy se ovšem slova papeže Montiniho interpretovala obráceně, jako alibi nebo spíš pobídka ke zdrženlivosti v hlásání evangelia. „Má generace nedostála povinnosti evangelizovat,“ přiznal naposled Benedikt XVI. během setkání se svými bývalými studenty.

Pro dnešní mládež je Pavel VI. a jeho svět už dobou archaickou. Když v polovině srpna Madrid zaplavily dva miliony mladých, hledaly tam především učitele. Odtud ohromný úspěch katechezí hlásaných biskupy i zaposlouchanost do papežových slov. Benedikt XVI. sám dobře porozuměl této touze a odpověděl na ni svým učením. K vyučování, ba ještě spíš k vedení svých studentů jako praví mistři, povzbuzoval univerzitní profesory, s nimiž se setkal v Escorialu. A příznačně učení evangelia zvolil také za téma příštích Světových dní v Rio de Janeiru: „Jděte

Mladí dnes hledají skutečné mistry – říkal v Madridu Benedikt XVI. při pohledu na miliony mladých, kteří u něho hledali slova pravdy. A na potvrzení ukázal Církvi svatého Jana z Ávily jako vzor učitele pro naši dobu.

a uče všechny národy“ (Mt 28,19). Ještě v Madridu také přislíbil, že ohlásí dalšího učitele Církve. Stane se jím svatý Jan z Ávily (nepletme si ho s Janem od Kříže).

Svatý Jan je postavou dosti neobvyklou. Abychom pochopili papežovo gesto, stojí za to, na chvíli se u něj zastavit. Učitel Církve totiž není posmrtně udělené vyznamenání, nýbrž poselství a ukazatel pro nás. Ávilský světec je postavou vymykající se řadě dosavadních učitelů Církve. Na rozdíl od nich po sobě nechal velké teologické traktáty ani nevypracoval vlastní učení nebo spiritualitu. Kdo zkoumal jeho nepočetné spisy, které

přežily do naší doby, poukazuje na jeho eklekticismus a četné výpůjčky z Tomáše Kempinského, kterého přeložil do španělského, a z Erasma Rotterdamského, který byl tehdy v módě na španělských univerzitách. A přece svatý Jan z Ávily byl učitelem. Projevovalo se to nikoli v originální doktríně, nýbrž v jeho mimořádné dovednosti promlouvat k lidskému srdci. Právě jeho slova obrátila svatého Jana z Boha, zakladatele milosrdných bratří, nebo svatého Františka Borgiáše, který vstoupil k jezuitům a stal se třetím generálním představeným řádu po svatém Ignáci. Z duchovních rad ávilského kněze čerpali velcí reformátoři tehdejší Církve: již vzpomínaný zakladatel Tovaryšstva Ježíšova, svatá Terezie z Ávily, svatý Jan od Kříže. Učení svatého Jana z Ávily se ale především projevovalo v jeho hlavním životním poslání: v kazatelské činnosti, duchovních cvičeních a katechizování prostých lidí jižního Španělska. Zajímavé je, že hlavními adresáty byli takzvaní noví křesťané, tedy Židé a muslimové, kteří z různých důvodů přijali křest v rámci rekonkvisty Iberského poloostrova, ale o evangelium měli ještě pojem nevalný. Z řad těchto nových křesťanů pocházel koneckonců i sám ávilský kazatel. Jeho židovský původ mu byl nejspíše jednou na překážku v životních plánech. Mimo jiné mu znemožnil odjezd na misi do Jižní Ameriky a tím samým z něj učinil misionáře španělské Andaluzie. V tom smyslu byl učitelem Církve, a právě tak sám rozuměl povolání katolických učitelů. Svědčí o tom fakt, že nesouhlasil s udílením akademických titulů kněžím, kteří neměli pastorační zkušenosti, a nejen to, kteří se neosvědčili ve vyučování prostých lidí španělského venkova. Právě takového kněze nám dnes Benedikt XVI. dává za vzor, kněze – učitele.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

SVATÝ IGNÁC Z LOYOLY

K větší slávě Boží

V tomto čísle nám svého patrona, duchovního otce a souputníka, svatého Ignáce z Loyoly, představí P. Josef Koláček SJ, redaktor Vatikánského rozhlasu.

Jezuité byli pro mne od klukovských let, kdy jsem byl ministrantem, jako vosí hnízdo. Stačilo do něho píchnout, zavazit slovem a všude se vyrojila žihadla. Pan řídící na obecné škole v Bystrci nám rozsáhle vyprávěl, jací to byli zavilí nepřátelé českého národa, pan arcikněz to naopak vyvracel příklady, jací to byli jeho dobrodinci. Nijak se to nezměnilo, když jsem nastoupil do gymnázia. Náš profesor dějepisu měl na ně pořádně spadeno. Kdykoli nebyl připraven, nakukoval do učebnice a téměř četl přednášené; pak se ale, aby zamaskoval trapnou situaci, rozpálil a začal spílat jezuitům škůdcům, ničitelům a upírům českého národa. Pro nás primáry a sekundány to byla pohoda. Nezkoušel, neprobíral novou látku, jen se rozčiloval. A my jako správní šibalové jsme mu jen přidávali polínka do ohně. Abych mu mohl odporovat – byl mi upřímně nesympatický –, začal jsem se zajímat o dějiny jezuitů. Naštěstí toho bylo v Ráčkově dost, tedy v jeho Církevních i Československých dějinách. Byl jsem na koni. Kdykoli se mi zamanulo – a ostatní mě jen popichovali –, dokázal jsem ho rozčítit a spustit jeho protijezuitské tyrády. V Ráčkově jsem se tedy jako sekundán dověděl o svatém Ignáci z Loyoly, zakladateli řádu Tovaryšstva Ježíšova; předtím byl pro mne jen jménem v litanii ke všem svatým.

Blázni pro Krista

Druhé setkání rozhodlo o mém řeholním povolání. Jako sextán jsem dělal na Velehradě exercicie svatého Ignáce z Loyoly pro studenty. Dával je pozdější „bílý mučedník“ P. Antonín Zgarbík. Během bodů k rozjímání o „Dvou praporech“ zaktualizoval téma slovy: „Mojí draží, brzo nadejde doba, kdy bude Církev krutě pronásledována, ale vždycky se najdou blázni pro Krista, kteří ho navzdory všemu budou následovat.“ V té chvíli jsem se

rozhodl: „Já budu tím bláznem.“ Za dvě léta, po maturitě, jsem vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova a tak se stal Ignác z Loyoly mým duchovním otcem.

Naše seznamování, jež mělo podle řádové praxe trvat plných deset let, bylo přetrnuto „bartolomějskou nocí“ z 13. na 14. dubna, kdy nás všechny (33 noviců a 27 paterů a bratří laiků) po nočním přepadu velehradského kláštera zatkli a odvěkli do Bohosudova, do tábora nucené práce či koncentráku; oni tomu ovšem říkali v komunistickém pydepe „centralizační klášter“. Odtud nás mladší

Vždy se najdou blázni pro Krista, kteří ho navzdory všemu budou následovat.

do 45 let pak po půl roce odvedli na vojnu, do proslulých Pomocných technických praporů – my jsme je se šibeniční ironií nazývali „oddíly rychlopalných krompáčů a tryskových lopat“.

Mistře, půjdu za tebou

Stejně jako v evangeliu jsem řekl Ježíšovi: „Mistře, půjdu za tebou všude!“ Pak jsem se nestačil divit a trást, když mě 13. dubna 1950 půl hodinu před půlnocí vzbudil milicionář se samopalem drsným „Holomku, vstávej!“ – Kolikrát se jen já, Otče Ignáci, s výčitkou ptal: „Co jsem udělal, že se mnou komunisté jednají jako se zločincem?“ To tys, v roce 1521, dokázal nadchnout malomyslné obránce Pamplony k obraně a nevzdávali se francouzským útočníkům. Sám jsi je vedl do útoku a nebyť té dělové koule, co Ti zlomila nohu, mohlo se město ubránit. Nebyť té nekončící rekonvalescence na hradu Loyola, nebyť četby životů svatých a konfrontace s nimi, běh tvého živo-

ta by se nezměnil. – Od té dubnové noci můj život také dostal nepředvídaný směr. U Tebe Manresa, Monserrat, Jeruzalém Salamanka, Paříž, La Storta, Řím, u mne Bohosudov, Osek, Komárno, Podbořany, Hájníky, Brno, Řím. Nic podobného, jen Tvá snaha zůstat v pozadí a nejvýš ukazovat na Krista. – Když nás odváželi z Velehradu v malých autobusech, nejvíce jsme se obávali, aby nejeli směrem na východ – za tím byla obava, že nás odvezou na Sibiř. – My také mohli vykonat měsíční exercicie jako ty v Manrese, ale ty ses po nich mohl vydat na dobrodružnou pouť do Jeruzaléma. Nás vezli neznámou kam a jen podle hvězd jsme poznávali, že směřujeme na západ. Ty ses jako třiatřicetiletý rozhodl studovat latinu; bez její znalosti bys nemohl studovat. Nás odváželi k převýchově krompáčem a lopatou. Tys mohl dávat vedle studia exercicie. Nás oddělovaly od lidí zamčené dveře, hlídky se samopaly a všudypřítomní špiclové. Tys navzdory výsledkům inkvizice, jež tě nakonec osvobodila od podezření z hereze, mohl studovat filozofii v Alcalá. Dne 2. února 1528 ses pak rozhodl věnovat se humanistickým studiím v koleji Montaigu, v Paříži. Na studie sis musel vyžebrot u bohatých španělských obchodníků v Brugách a Amberes, ba i v Londýně. Po tři roky. V letech 1529–1531 jsi musel vykonat pěšky cestu z Paříže do Flander, abys měl z čeho žít a mohl studovat. Já v Bohosudově, Oseku, Hájníkách měl ke studiu pouze krompáč a lopatu, zato ale dar z nebe, že jsem žil mezi stejně zkušnými spolubratry. A tak začalo „ústní podání“ o Kristu, o Církvi, o teologii, o řádu i o Tobě. Jak vidíš, mé poznatky o tom všem jsou psány potem, mozoly, únavou, ponižováním, vojenským drilem, dalo by se říci „ztraceným časem“. I tys jej nasbíral nečítaně během svých plaveb po moři z Barcelony do Janova a do Říma

či z Benátek do Svaté země. A ještě víc kvůli ochromené noze, na mezku, křížem krážem Kastilií, Katalánskem, Francií a Itálií. Pro Tebe ale neexistoval „ztracený čas“. Po vidění u řeky Cardoner, kdy se ti zdálo, že jsi jiný člověk s jiným intelektem a při němž jsi poznal víc o Bohu a stvořených věcech než všemi studii.

Bůh se postará

Když náš autobus plný noviců míjel Brno, vynořila se úzkostná představa, že nás vezou do uhelných dolů v Zastávce. Jako lavina se řítily obrazy temných šachet, kopání uhlí, smrtelných závalů. – Jen myslí mi táhla data, kdy jsi roku 1531 dosáhl na Sorboně bakaláře z filozofie, rok nato licenciátu a v roce 1535 magistra teologie. To se už pro Tvůj ideál nadchli Petr Faber, František Xavier a Juan Peňa. Dne 15. srpna 1534 složili s dalšími sliby chudoby, a že vykonají pouť do Jeruzaléma. Kdyby to nebylo možné, že se dají k dispozici nástupci svatého Petra, aby je poslal, kam bude zapotřebí. Já skládal první sliby potají, na nemocničním oddělení lágru v Bohosudově spolu s dalšími sedmi novici. Jen večer v kapli naši filozofové z Děčína zazpívali pod taktovkou P. Součka „Suscipe Domine“. Slova tvé oblíbené modlitby potvrzovala spolubratřím, že jsme složili sliby. Div si ji nepobrukovali: „Přijmi, Pane, celou moji vůli. Přijmi mou paměť, rozum i vůli. Cokoli mám nebo vlastním, tos mi daroval Ty. Já ti to vše odevzdávám a předávám Tvé vůli, abys s tím nakládal. O jediné tě prosím. Dej mi lásku a milost, a to mi stačí. Jsem dosti bohatý.“ – Celé to mělo daleko do slavných slibů, které skládali 22. dubna 1541 tvoji první druhové u sv. Pavla za hradbami v Římě do tvých rukou jako prvního generálního představeného Tovaryšstva Ježíšova, ale v tvých očích a v dějinách řádu to má stejnou hodnotu. Zatímco tys, Otče Ignáci, zakládal domy a koleje v Německu, Rakousku, Belgii, Praze, Španělsku, Itálii a Portugalsku, v Brazílii, v Malace, v Ormuzu a na ostrovech Molukách, zatímco jezuitů bylo při tvé smrti přes tisíc, my jsme byli určeni k likvidaci. Když nás po půlnoci postavili v jídelně ke zdi a nějaký funkcionář trapně předčítal rozhodnutí ÚV KSČ obklopen milicionáři se samopaly, viselo ve vzduchu, že se budou

opakovat scény známé z poprav desítek ba stovek kněží a řeholníků ze španělské občanské války nebo před tím v Mexiku. Nakonec nám ani nenasadili pouta, jen ozbrojenci nás odváděli do autobusu s neznámým určením. Dostali jsme přísný zákaz mluvit, avšak za hučení motoru se dala tichou poštou rozšířit slova novicmistra P. Kučery: „Carissimi, nebojte se – *Deus providebit* (Bůh se postará). Ta Abraháмова slova měla téměř zázračný účinek, jako bys nám je řekl Ty, Otče Ignáci a tvými ústy Ježíš. Důvěra dostala vítr do plachet a mnozí z nás se začali usmívat.

Spojuje se mi to se slovy papeže Pavla III. „*Spiritus Dei est hic*“ (Boží Duch je zde), kterými 3. září 1539 ústně schválil Formuli institutu SJ i s bulou definitiv-

Juan Martínez Montañés: Ignác z Loyoly (1610)
Foto: colegiosanignacio.cl

Věčné Slovo, jednorozený Synu Boží, nauč nás pravé velkomyslnosti. Nauč nás tobě sloužit, jak to právem zasluhuješ. Ať dáváme a nepočítáme, ať bojujeme a nedbáme ran, ať pracujeme a nehledáme odpočinek, ať se obětujeme a nečekáme jinou odměnu kromě vědomí, že jsme splnili tvou vůli. (svatý Ignác z Loyoly)

ního schválení *Regimini militantis Ecclesiae* (27. září 1540). Cos prožíval Ty, Otče Ignáci, a tvoji první druhové, to jsme zakoušeli i my, odvážení jako lidé komunisty určeni k likvidaci.

Zde jsem, pošli mne

V březnu 1540 došla Ignácovi zpráva, že již určený Salmeron onemocněl, a tedy musí hledat náhradu, protože vyslanec portugalského krále nemůže odkládat odplutí z Lisabonu na cestu kolem Afriky do Goa v Indii, jež za příznivých podmínek trvala víc než rok. Po chodbě proti němu šel Francisco de Javier, tak mu říká: „Salmeron onemocněl. Portugalský král naléhá. To by bylo něco pro tebe! Ignácovi stačil pohled z očí do očí a František Xaverský radostně odpovídá: „Adsum“ (Jsem tu, připraven!). Tušil jsi nebo dokázals při této zdánlivě náhodné destinaci dohlédnout požehnání pro Dálňý východ, jež bude pro Asii znamenat František Xaverský?

Zdánlivě náhodnou destinaci do Říma jsem dostal i já. V Innsbrucku nás bylo na dokončování teologických studií deset českých jezuitů. Stavil se tam při návratu z Říma i provinciál P. Šilhan. Po strhujícím vyprávění o svých zkušenostech z 16 let vězení v Leopoldovském žaláři najednou obrátil list a říká: „Ve vatikánském rozhlasu je nutno omladit tamní tým. Za dvacet let už jsou vyčerpaní. Kdo se hlásí?“ Odpovědi byly sklopené hlavy. Rozhodla spíše žertovná poznámka P. Roberta: „Tady Josef by mohl. Jemu to píše!“ „Chceš jít?“ – „Když mě pošlete?“ „Jdi. Udělej si závěrečnou práci na téma sdělovacích prostředků, stáž v ORF, kurz italštiny a pak šupy dupy do Říma.“ Až později jsem si, Otče Ignáci, uvědomil, že to bylo nějak podobné s náhodnou destinací Františka. Zvláště když mi P. Pavel kladl na srdce: „Uvědom si, že jsi v rozhlase farářem největší české farnosti. Kdybych tak já měl každý den tisíce posluchačů jako ty!“

Bojujte dobrý boj

Půl roku před smrtí, v lednu 1556, jsi, Otče Ignáci, určil 12 jezuitů k založení koleje v Praze, Klementina. Papež Pavel IV. nemusel sahat k prorocství. Jen líčil skutečnou situaci země, kam mají vyrazit: „Zakusíte velká pronásledování od hereti-

ků a schizmatiků kvůli katolické pravdě, ale mějte důvěru: Kristus přemohl svět a bude s vámi. Jednejte statečně a vaše srdce ať nachází sílu v Pánu, jemuž věrně sloužíte. Bojujte dobrý boj. Kéž jsou s vámi i s vašimi nástupci tato slova.“ Kolikrát jsi jen, Otče Ignáci, vyslovoval jejich jména jako v litanii při modlitbách za zdar jejich poslání. Byl sis vědom jejich mládí. Jmenovaný rektor budoucí pražské koleje P. Ursmar Goisson 32 let, dva doktoři teologie P. Jindřich Blysssem a P. Jan Tillia pod třicet, P. Kornel Broghelmans 43 let a osm scholastiků kolem dvaceti let. Dals jim na cestu dvacet instrukcí „Pro duchovní prospěch města a království“, tedy Prahy a Českého království, devět příkazů pro jejich duchovní život a devět administrativních rad. Kromě toho ještě zvláštní

instrukce jednotlivcům, nejvíce ale, Otče Ignáci, jsi stavěl na jejich nabídnutí věčnému Králi z duchovních cvičení, kdy konali nazírání na život věčného Krále v rámci podobenství o provolání pozemského krále: „Věčný Pane všech věcí, nabízím se Ti s Tvou přízní a pomocí před Tvou nekonečnou Dobrotou a v přítomnosti Tvé přesvaté Matky a všech svatých mužů a žen nebeského dvora: přeji si a toužím po tom a je to moje dobře uvážené rozhodnutí, když to jen bude k Tvé větší cti a chvále, napodobovat Tě ve snášení veškerých urážek, veškeré potupy a stejně tak chudoby, jak skutečné, tak duchovní, jestliže mě Tvá nejsvětější Velebnost chce vyvolit a přijmout k takovému životu a stavu.“

Tyto pravdy, jsi, Otče Ignáci, jasně poznal ve výhni milosti následovat

Krista. Tyto svaté touhy v Tobě vzbudil Duch Svatý a tys je pouze zapsal v jeskyni v Manrese po dlouhých rozjímáních. Tento portrét dáváš i svým duchovním synům se slovy apoštola Pavla: „Bratři, jednejte všichni tak, jak jednáám já, a dívejte se na ty, kdo žijí podle mého příkladu“ (Flp 3, 17). Kéž jsou s vámi a s vašimi nástupci tato slova, jak vám kladl na srdce papež Pavel III., v lednu 1556. Tak bude i váš život *ad maiorem Dei gloriam* (k větší slávě Boží).

P. Josef Koláček SJ
(Mezititulky redakce)

P. Josef Koláček SJ,
redaktor české sekce
Vatikánského rozhlasu,
překladatel a historik

MALTSKÁ REVOLTA: ZAČÁTEK KONCE?

Co obyvatelům Malty přinese uzákonění rozvodů

Poslední evropská bašta nerozlučitého manželství uzákonila „vymoženost“ rozvodu. Otevírá se Pandořina skříňka, nekatoličtější země starého kontinentu hraje vabank.

„To já jsem byla vedle, já! Nechci stát stranou, nechci být svatá! Já chci bejt ztracený případ. Já chci bejt zkažená a k ničemu!“ křičí Alice v hořkém Osbornově dramatu *Ohlédni se v hněvu* na svého partnera. Jimmy se zmůže jen na to, že ji bezmocně pozoruje. Její hlas sílí a stoupá. Touha po revoltě stála manžele Porterovy z této divadelní hry život jejich nenarozeného dítěte, nevěru, totální odcizení.

Tento divadelní kus (ovšem bez ironického happy-endu, který napsal John James Osborne) by mohl být poučením pro obyvatele Malty, kteří se v referendu v sobotu 28. května rozhodli pro uzákonění rozvodu. Referenda se po vyhocené kampani zúčastnilo 72 % obyvatel a pro příslušnou změnu občanského zákoníku se vyslovilo 53 % z těch, kteří hlasovali. A to i přes jednoznačné stanovisko Církve. V pastýřském listu před referendem upozornil arcibiskup Paul Cremona na neměnné učení Církve i nedozírné

škody, dojde-li ke schválení rozvodů. „Hlasováním mohou občané tvořit, nebo ničit. Volba pro trvalé manželství je aktem důvěry v rodinu.“

Vláda, v jejímž čele stojí odpůrce rozvodu Lawrence Gonzi, připravila v souladu s výsledkem referenda detailní podobu zákona. V průběhu července posvětil výsledky referenda maltský parlament. Pro zákon se v prvním čtení vyjádřilo 44 zákonodárců, 13 bylo proti a 12 se zdrželo. Druhé čtení bylo jen formální a podpora zákonu se ještě zvýšila. Pro bylo nyní již 52 poslanců, odpůrců bylo 11, zdrželo se 5. Nabízí se úvaha o tom, jak škodlivá může být konformita a vlačnost. Našly se však i výjimky, mezi nimiž byl premiér Malty. „Hlasoval jsem podle svého svědomí, které mi nedovoluje být pokrytcem a vyslovit se ve prospěch něčeho, čemu nevěřím,“ prohlásil premiér Gonzi.

Po změně na Maltě není rozvod možný jen na Filipínách; v Chile byl povolo-

len v roce 2004 s platností od roku 2005 a o jeho plodech se zmíníme dále. Obyvatelé Malty dnes mohou být ve vážných důvodech, kdy je manželské soužití nemožné, soudně rozloučení; vedle toho samozřejmě existují možnosti anulace sňatku dané kanonickým právem. Malta rovněž uznává zahraniční rozvod svých občanů.

Zákon, který vstoupí v účinnost v říjnu, povoluje rozvod, pokud v posledních pěti letech žili manželé alespoň čtyři roky odděleně nebo jsou alespoň čtyři roky soudně rozloučení, obnova soužití se jeví jako nemožná a je zajištěna ochrana dětí.

Demografická situace Malty

Přestože se 96 % obyvatel Malty hlásí k římskokatolickému náboženství a rovněž procento praktikujících věřících nemá v Evropě obdoby, demografická situace ostrovů není nijak růžová. Zatímco plodnost (fertilita), což je demografický ukazatel vyjadřující průměrný počet živě naro-

zených potomků na jednu ženu, v zemích EU v roce 2009 oproti roku 2003 vzrostla z 1,47 na 1,6 (což nic nemění na tom, že je Evropa v těžké demografické krizi, neboť za hodnotu potřebnou k zachování populace se obvykle považuje hodnota 2,1 potomků na jednu ženu), v případě Malty došlo ve stejném období k poklesu fertility z 1,48 na pouhých 1,44 dítěte na ženu. Počet porodů poklesl absolutně vedle Malty pouze v Lucembursku a Portugalsku, dalších matrikově katolických zemích.

Marthese Borg, místopředsdkyně maltského rodinného hnutí Kána, prezentovala v médiích obavu, že zanedlouho bude následovat pokus o zavedení rozvodu bez určení zavinění, jak je běžné v řadě západních zemí. Vynořily se rovněž obavy z radikalizace muslimské menšiny v zemi. Nyní se jedná asi o šest tisíc přistěhovalců, čili méně než 2 % populace, ale již nyní registrují úřady nejméně 3000 dalších uprchlíků z Libye a Tuniska. Je veřejným tajemstvím, že duchovní život maltských muslimů podporuje finančně Pákistán. Bude-li Malta v liberalizaci pokračovat a nejspíše za dvacet let bude legální poutat či stejnopohlavní svazky, bude ve hře karta požadavků uznání práva šaría – přinejmenším jako jednoho z projevů právní diverzity, jako se tomu částečně stalo v Británii a Austrálii.

Lev XIII. o zlu rozvodů

Ke katolickým zákonodárcům čelícím pokušení podpořit mravní rozklad promlouvá příhodně papež Lev XIII. ve své, dnes již málo známé, encyklice *Arcanum* (1880): „V současnosti, jakkoli si mnozí zákonodárci dnešních dní mohou přát ubránit se bezbožným přáním lidí (...), nejsou s to ubránit nedotknutelné principy práva a tvrdí, že musí jít s dobou a činí rozvod snadno dosažitelným.“ Jako příklad uvádí Francii, která uzákonila rozvod po krvavé revoluci, jež sama o sobě znamenala odvrácení od Boha. Zavedení rozvodů všeobecný mravní úpadek jen prohlubuje.

V následující pasáži (čl. 29 a násl.) papež popisuje skutečné důsledky rozvodu: manželská smlouva je zrelativizována, vzájemná vlídnost oslabuje, možnost řešit situaci rozvodem skýtá pokušení k nevěře. Ohrožena je výchova a vzdělání dětí, rozpadají se domácnosti nejen jako

domovy, ale i jako funkční jednotky poskytující zázemí a bydlení, do rodin jsou zaseta semena nesvářů, klesá důstojnost ženy, která ani manželským slibem nezískává jistotu, že není pouhou sexuální hračkou muže. „Jelikož nic nemá takovou moc k zničení rodin i celých říší jako úpadek morálky, lze jasně vidět, že rozvody jsou nejvyšší měrou nepřátelské rodině a státu a pramení z pokleslých mravů lidí; jak zkušenost ukazuje, otevírají cestu každému druhu mravního zla ve veřejném i soukromém životě.“

Papež prorocky dokládá, že jakmile je rozvod tolerován, okamžitě se začne vymykat z mezí daných zákonodárcem. „Síla příkladu je velká a ještě větší je síla vášně,“ konstatuje Lev XIII. a podotýká, že mnoho duší bude denně vystaveno pokušení se rozvést, které se bude šířit jako nákaza společnosti. Navíc pouhá skutečnost, že zákon umožňuje rozvod, vede k nárůstu manželských hádek a různých, žárlivosti a soudních rozluk.

Varovná situace v Chile

Varováním Maltě může být i situace v Chile: počet uzavřených manželství klesl za posledních 20 let o 50 %. Zatímco v roce 1990 bylo uzavřeno 104 740 manželství, v roce 2009 jich bylo jen 57 836. Vývoj rozvodů je přesně opačný. Když byly rozvody v roce 2005 legalizovány, využilo této možnosti 1 191 nefunkčních párů. Další vývoj však přesně potvrzuje sto třicet let staré myšlenky papeže: o rok později bylo rozvodů 10 119, v dalším roce již 16 051, rok 2008 hlásil v Chile 22 442 rozvodů a – teď to přijde – v roce 2009 bylo rozvedeno 53 554 párů, čili téměř stejně, kolik bylo oddáno. Přesné údaje za rok 2010 nejsou ještě k dispozici, podle odhadů ale bylo uzavřeno o 9 % manželství méně, než kolik bylo rozvedeno.

Za těmito čísly se ale skrývají konkrétní osobní tragédie. Celý svět upínal loni zraky k situaci chilských horníků uvězněných v podzemí. Méně diskutovaným tématem je obrovský nárůst bigamie, právě mezi horníky. Namísto jedné rodiny vyživují dvě, mnoho lidí se ocitá v bídě. Vedle modelu manželka-milenka se rozmáhá prostituce. Nepřekvapí, že společnost jde ve svém „pokroku“ ještě dále. V zemi, kde před šesti lety neexistovaly rozvody,

parlament nyní velmi vážně zvažuje postavit homosexuální páry, které společně žijí alespoň rok, na roveň heterosexuálních. Vládní návrh zákona je již odeslán do parlamentu. Podporu zákonu o registrovaném partnerství nesezdáných párů (homosexuálních nebo heterosexuálních) hlasitě vyjadřuje prezident Sebastián Piñera – považovaný za prvního pravcového prezidenta od pádu Pinocheta.

„Pro Maltu začíná nová éra, kdy bude stát oddělen od Církve,“ nechal se slyšet vůdce kampaně pro rozvod, Jeffrey Pullicino Orlando. Není však nová éra synonymem pro katastrofu?

Josef Mudra
(Mezitimulky redakce)

Autor působí ve veřejné správě, zabývá se otázkami evropské integrace a mezinárodních vztahů.

Res Claritatis uvádí na český knižní trh další zajímavou publikaci. Kniha *Architekti kultury smrti* amerických autorů Donalda De Marco a Benjamin Wiker odborně a zároveň čtivě představuje životní osudy a postoje dvaceti tří vlivných myslitelů a přibližuje jejich abnormální myšlení, s nímž formovali současnou kulturu smrti.

brožovaná, 324 stran, 314 Kč
objednávky v síti Kosmas
<http://www.kosmas.cz>

LÉTO S DUCHOVNÍ HUDBOU

V želivském klášteře se letos potkal 8. ročník Convivia s druhým ročníkem festivalu Musica Figurata

V roce 2011 vstoupil projekt týdenní letní školy duchovní hudby, Convivium, pořádané Společností pro duchovní hudbu (SDH) již do 8. ročníku (pátého v Želivském klášteře). Na začátku, v roce 2004, stála potřeba mnoha zpěváků, sbormistrů a varhaníků, působících v Církvi i mimo ni, zájem o hlubší seznámení s repertoárem křesťanské duchovní hudby, s jejími východisky v gregoriánském chorálu, ale i o prohloubení praktického řemesla (varhanní improvizace, sbormistrovství, hlasová technika). Na začátku byla též potřeba intenzivnějšího kontaktu se zahraničními odborníky a touha rozšířit rozhled i na kůry jiných evropských zemí. Také profesionální studijní obory zaměřené na církevní hudbu nebyly a dosud nejsou v Čechách ve všech krajích stejně dostupné a diecézní varhanické kursy neřešily otázky zpěváků. Na začátku stála i skupinka nadšených a tehdy ještě nezkušených organizátorů ze Společnosti pro duchovní hudbu.

Začátky Convivia

S tím vším jsme vstupovali do prvního ročníku Convivia – velké neznámé, která jen v základních rysech kopírovala jiné letní hudební kursy v Čechách, ale přinášela navíc možnost studia a provedení duchovní hudby v autentickém prostředí chrámu a liturgie (včetně společných gregoriánských rozezpívání a kompletářů). Hudebně-organizační obsah Convivia měl překročit letní prázdninové malotřídky pro 40 účastníků, ale neměl se utopit v období kursů staré hudby ve Valticích pro 350 lidí. Formát pro 90–100 aktivních účastníků, tři dopolední a tři odpolední sborové semináře na výběr, varhanní seminář a hlasová technika doplněné o ducha duchovně-společenského soužití předcházející semináře *Canta et ambula* se ukázaly jako optimální a zůstávají s malými obměnami dodnes. Společenství 100 lidí se postupem času rozrostlo přes 150 až k letošním rekordním

Stanislav Předota diriguje svou třídu na závěrečném koncertě frekventantů. Foto: Convivium

170, s výjimkou komorních tzv. malých Convivií (ročníky 2006 a další sude, zaměřených na hlubší studium gregoriánského chorálu). Uváděné počty se týkají všech – organizátorů, lektorů, dětí, frekventantů i jejich rodinných příslušníků, protože ti všichni tvoří Convivium společně a nerozdílně.

Pro tak velkou skupinu zůstává v České republice jen velmi málo míst vhodných pro seminář duchovní hudby: cílem SDH bylo a zůstává tuto dílnu vnějším i vnitřním způsobem napojit na aktivní řeholní společenství a nedělit příliš ani ubytovací kapacity. Velkým Conviviím (ročníky 2004, 2005 a všechny další liché) tak zůstává dlouholetým partnerem želivský premonstrátský klášter.

Convivium 2011

Nejinak tomu bylo i v letošním roce, kdy Convivium už po 14 dnech od otevření internetových přihlášek obsadilo 100 % kapacity kláštera. Díky velké vstřícnosti želivských premonstrátů se podařilo v klášteře vytvořit ještě dalších 25 lůžek, ale i tak klášter doslova praskal ve švech.

Letošní ročník Convivia, vedle své již tradiční gregoriánské páteře (tentokrát vedené Stanislavem Předotou, dlouholetým členem souboru Schola Gregoriana Pragensis), přinesl několik dramaturgických novinek. Účastníci měli letos vzácnou možnost (i v evropském měřítku) ke hlubšímu seznámení s liturgickou hudbou arménské církve, jako jedné z nejstarších křesťanských církví vůbec. Seminář vedl arcijáhen arménské církve, dirigent a sólový zpěvák v jedné osobě – Haig Utidjian, který kromě toho vedl ještě kurs anglické polyfonie. Pro účastníky byla zajímavou neznámou i dosud nepublikovaná responsoria Jakuba Jana Ryby (Marek Valášek) a v Čechách prakticky neprováděná moteta předků a předchůdců Johanna Sebastiana Bacha (Thilo Hirsch). Spolu s posílenými třídami sólového zpěvu a hlasové techniky (letos se k Nicki Kennedy a Veronice Höselové výrazně připojila ještě Barbora Baranová a hodiny i tak byly přeplněné) a varhanickým seminářem, který je jako jeden z mála v České republice zaměřený na varhanickou improvizaci při liturgii (Vincent Rigot), se účastníkům dostalo

důkladné týdenní hudební výuky, někdy i tvrdé dřiny, jindy hudební dovolené, a že k tomu dny byly krátké, potvrzovaly stolky před klášterním krámkem (kde se čepovalo již tradičně želivské pivo) dlouho do noci. Někde na pomezí mezi zcela vážnou a seriózní výukou a duševní (nikoli hlasovou!) rekreací po náročném dni byla třída spirituálů a gosplů, na které se letos vystřídal na Conviviích již oblíbený Thierry Francois (Golden Gate Quartet) se svým mladším a neméně zajímavým kolegou Rolandem Chammougomem.

Letošní Convivium má ještě jeden primát. Žádný ročník Convivia nekončí slavnostní nedělní mší svatou, protože si hudebníci své nové zkušenosti, repertoár i nová přátelství přenášejí do svých domovů a společenství. Letos, mimo to, Convivium volně navazuje na pražský festival Svatováclavské slavnosti (rovněž pořádané SDH), protože účastníci semináře arménské duchovní hudby zazpívají 11. září v Praze na arménské eucharistické liturgii (ve 13.30 v kostele sv. Jiljí v Husově ulici) a zpěvem se budou podílet i na arménských nešporách svátku Povýšení svatého Kříže v 17.30 (v kostele sv. Petra Na Poříčí, v Biskupské ulici). Obě liturgie jsou součástí liturgického programu festivalu.

Convivium a Svatováclavské slavnosti (SVS) spolupracují již poněkoliště (letos se poprvé zapojí i celá jedna sborová třída, v minulosti na SVS účinkovalo několik lektorů Convivia jako sólisté nebo dirigenti či varhaníci).

Musica Figurata

Potenciál mezinárodní letní školy duchovní hudby přerostl i v místě konání, když dal v roce 2009 vzniknout (na základě úzké spolupráce pořadatelů Convivia se želivskými premonstráty) samostatnému nezávislému festivalu Želivské kulturní léto – Musica Figurata. První ročník se po deseti měsících příprav uskutečnil v roce 2010, tedy v roce, ve kterém byl klášter vyhlášen národní kulturní památkou. Festival tím zdůrazňuje roli kláštera jako významného kulturního centra i na celonárodní úrovni. Tomu od samého začátku odpovídá dramaturgie festivalu, jež se orientuje na umění v nejvyšší kvalitě a pečlivě vybírá díla, hudebníky a soubory, které nejlépe zapadají jak do pro-

středí barokního želivského kláštera, tak reprezentují domácí uměleckou špičku. Řada umělců ze želivského festivalu patří i k evropské první lize a většina z nich nejednou účinkovala na Pražském jaru i na jiných renomovaných zahraničních festivalech (Collegium Marianum, Harmonia Delectabilis, Jana Semerádová, Lukáš Vendl, Tomáš Flégr, Vladimíra Krčková a v neposlední řadě Jaroslav Svěcený). Uměleckou úroveň festival tak již od svého začátku nekompromisně vybočil z regionální úrovně na nejvyšší příčky a může se směle stavět po bok takových událostí, jako jsou hudební festivaly v České Lípě, v Českém Krumlově, nebo Svatováclavské slavnosti v Praze a další.

Provozování kultury na nejvyšší úrovni v regionech má stránky příznivé (snadnější přístup k některým grantům nežli v hlavním městě), ale i stinné. Každý pořadatel takové události nebo série událostí na začátku riskuje nepochopení starousedlíků, slyší, že s „pražskou naplaveninou“ přináší „snobismus“ místo skutečné kultury pro lidi, jsou mu předhazována řešení generující řádově vyšší návštěvnost (mnohdy sice ruku v ruce s řádově vyššími náklady, ale to si málokdo uvědomí) apod. V tom je česká společnost ještě stále poznamenána rovnostářstvím, které ji ovládalo během 40 socialistických let a zůstává nám pod kůží dodnes.

Kritéria kulturnosti národa

Zůstává otázkou, zda jediným kritériem kultury národa má i nadále zůstat obliba širokými masami. Pokud ano – paradoxně se tím i pořadatelé festivalů dostávají na tenký led. Želivský festival nezaznamenal vrchol návštěvnosti na novodobé premiéře barokního oratoria z klášterního archivu „Theatrum Figuratum“, kterou si vybral pro záznam i Český rozhlas, ale na svém nejkomerčněji orientovaném projektu – recitálu houslového virtuosa Jaroslava Svěceného. Po vyslechnutí hudby starých mistrů, oslnivé improvizaci a po závěrečném Ave Maria rozeznělo svým mohutným potleskem želivský kostel na dlouhé minuty více než tři sta návštěvníků. Budoucnost charakteru dramaturgie festivalu, a tím i budoucnost spolupráce festivalu s Conviviem, je konec konců politickým rozhodnutím

želivských premonstrátů a hudebníci si musejí počkat na to, zda to bude politika odvážná, či populistická.

Náklady Convivia

Celkové náklady letošního Convivia dosáhly 680 tisíc Kč. Účastníci si zaplatili 455 tisíc, od Ministerstva kultury jsme dostali 30 tisíc a Společnost pro duchovní hudbu dodala (díky společnosti Psalterium s.r.o. zbylých 195 tisíc). Společnost Psalterium navíc poskytla kopírku i se spotřebním materiálem. Mezi sponzory můžeme zařadit i želivský klášter: nájemné za sály a zkušebny, ve kterých Convivium probíhalo, nám letos neúčtovali. Všem, kteří se přičinili o to, abychom si tohle mohli dovolit, Pán Bůh zaplat.

Koncerty

V týdnu Convivia proběhly čtyři koncerty. V pondělí koncert z děl Alberika Mazáka, který měl frekventanty upozornit na jeho opomíjené dílo, které je vesměs provozovatelné i amatérskými silami a při současné liturgii. Ve čtvrtek koncert lektorů, na kterém zazněla sólová vystoupení, za něž byste na Pražském jaru zaplatili vstupné ne o mnoho nižší než kurzovné na Conviviu. Což bylo ovšem dáno tím, že lektori, kteří jsou všichni zároveň účastníky Convivia, vystupovali ve svém volném čase a zdarma. Nacvičili iniciativně dokonce několik zajímavých ansámbľů. V pátek proběhl koncert sólových tříd a v sobotu závěrečná přehlídka tříd sborových. Všechny koncerty byly zároveň zařazeny do programu želivského festivalu.

Convivium 2012

Convivium 2012 proběhne v termínu 11.–19. srpna na Spišské kapitule. Sledujte web convivium.cz, co nevidět otevřeme online přihlášky.

*Jiří Kub
redakčně upraveno a kráceno
celý text bude k dispozici ve zpravodaji
pro duchovní hudbu „Psalterium folia“
(<http://zpravodaj.sdh.cz>)*

*RNDr. Jiří Kub,
místopředseda
Společnosti pro
duchovní hudbu*

PŘÍCHOD KRÁLE

Neznat Písmo znamená neznat Krista, řekl svatý Jeroným. Jak Boží slovo přiblížit dětem, jak jim pomoci, aby mu porozuměly a zamilovaly si ho? A jak s nimi vůbec o Bohu mluvit? V nové rubrice *Čteme spolu* vám díky spolupráci se spisovatelem a jáhnem, panem Josefem Janštou, chceme nabídnout vhodné texty ke společnému čtení Písma svatého s dětmi. Budete se jimi moci inspirovat celý kalendářní rok!

Rodič: *Začátek evangelia o Ježíši, Synu Božím: Je psáno u proroka Izaiáše: „Hle, posílám svého posla před tebou, on ti připraví cestu. Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky!“ (Mk 1,1–3)*

Rodič: Přečetli jsme první tři verše evangelia, jak je sepsal svatý Marek. Víš, co znamená slovo evangelium?

Dítě: Pan farář nám v náboženství vysvětlil, že slovo evangelium znamená „radostná zvěst“. Marek tedy napsal radostnou knihu.

Rodič: Srdce Markovo bylo plné radosti a chtěl radost přinést i nám, kteří otevíráme jeho knihu o Ježíši Kristu.

Dítě: To je všechno jasné a rozumím tomu. Ale Marek tam odkudsi z minulosti vytahuje proroka Izaiáše, a je po radosti. Nechápu, co tím hlasem na poušti chtěl říct.

Rodič: Marek nám sděluje, že přichází Ježíš, a to je velká radost. Podobná radost byla už kdysi za proroka Izaiáše.

Dítě: Co se tehdy stalo?

Rodič: Izraelský národ přestal věřit Bohu. Nemodlil se a spoléhal na sebe a na nějaké bůžky. Nevolał Boha, když ho ohrožovali nepřátelé. Bůh ho tedy nechránil. Přitáhli nepřátelé a odvěkli Izraelity do vyhnanství. Tam jim bylo úzko, proto si vzpomněli na svého Boha a prosili ho o pomoc. Dobrý Bůh viděl, že se Izraelité změnili. Poslal k nim proroka Izaiáše, který jim ohlásil: „Milí lidé, zvěstuji vám velikou radost. Sám Bůh vás vyvede od tud z vyhnanství. Půjde na čele průvodu, až budete vycházet z vyhnanství do své svobodné země.“

Dítě: To tedy byla pořádně radostná zpráva. To se určitě začali ještě více modlit a prosili Boha, aby už přišel. Těšili se do průvodu a představovali si, jak se vrátí zase domů.

Rodič: Určitě to tak nějak bylo. Ale prorokovi to nestačilo. Řekl izraelskému

lidu, že musí Boha přivítat jinak, než jenom modlitbou a zpěvem. Co myslíš, že po nich požadoval? Napovím ti: Bylo to stejné, co požaduje Bůh po nás i dnes.

Dítě: Myslím, že Bůh chtěl, aby byli hodní. Aby nezlobili a dělali dobré skutky.

Giovanni di Paolo: Jan Křtitel odchází na poušť, (detail, 1454). Foto: Wikipedia

Rodič: Správně. Ale prorok Izaiáš neřekl: „Budte hodní!“, ale volal: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky!“ A lidé mu rozuměli. V pouštní krajině byla totiž cesta plná výmolů a hrbů. Když měl tudy jet král, tak před ním jel jeho posel a vyzýval: „Přijíždí král! Vyrovnejte cestu!“ Lidé vycházeli s lopatami, zaházeli díry a srovnali hrby. Král pak bezpečně projel. Podobně půjde Bůh Král na čele průvodu vyhnanců, i jemu je třeba urovnat cestu:

výmoly hříchu zarovnat lítostí, hrby špatností srovnat dobrými skutky.

Dítě: Teď už chápu, proč evangelista Marek mluví o proroku Izaiášovi. Přichází Ježíš Král, aby nás vedl do nebe. Je třeba se na to připravit: srovnat hrboly hříchů a prohlubně nelásky lítostí a dobrem.

Rodič: Pamatuji si na jeden příběh z mého dětství. Byli jsme doma, jak víš, dva kluci a dvě holky. Jednou v neděli ráno jsme se pohádali. Strhla se mezi námi papírová válka: kluci proti holkám. Házeli jsme po sobě kuličkami z papíru. Při tom jsme se vztekali a křičeli na sebe. Do pokoje vtrhla maminka a zvolala: „Okamžitě toho nechejte, uklidte to a půjdeme do kostela.“

Když za maminkou zapadly dveře, hádali jsme se, kdo to má uklidit.

Do toho volal tatínek: „Jedeme do kostela!“ V autě jsme seděli nafučený a nemluvili spolu. Tatínek klidně od volantu řekl: „Dnes Pán Ježíš nemůže do vašich srdcí. Máte tam balvany hříchů.“

Strašně se nás to dotklo. Nechtěli jsme zůstat bez svatého přijímání. Maruška slíbila: „Já to uklidím.“ Všichni jsme postupně slíbili: „Já taky.“

Tatínek nás pochválil a nálada se vyčistila. Začali jsme se smát vymyšlené legrácc: moucha vlezla uchem do hlavy a bzučela tam tak, až se to ozývalo ven. A napodobovali jsme to.

Dítě: Měli jste radost, že jste to vyřešili.

Rodič: Šli jsme do kostela za Pánem Ježíšem. Měli jsme před sebou kousek radostné cesty do nebe. Proč radostné?

Dítě: Protože jste tu cestu vyrovnali – zbavili se hříchů lítostí a rozhodli se pro dobro.

Josef Janšta

Mgr. Josef Janšta, trvalý jáhen ostravsko-opavské diecéze, redaktor, scénárista a spisovatel

DVACET LET POTÉ

Co psaly noviny před dvaceti lety?

Po dlouhé těžké nemoci zemřel v sobotu 14. září 1991 v Albrechticích u Krnova olomoucký arcibiskup a moravský metropolita Msgre ThDr. František Vaňák. Pocházel z Vojtěchova u Litovle, na kněze byl vysvěcen v Olomouci, když poté působil v různých farnostech, nejdéle v severomoravském Rýmařově. Doktorát získal v roce 1950 na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě.

Když bylo po složitém jednání v roce 1989 obnoveno moravské biskupství v Olomouci, byl dr. Vaňák Svatým otcem Janem Pavlem II. jmenován do funkce 68. nástupce na stolci svatého Metoděje. Několik měsíců poté byl ustanoven apoštolským administrátorem olomoucké arcidiecéze a 21. prosince 1989 se stal arcibiskupem. Ke svým úkolům v pastorační práci přistupoval arcibiskup F. Vaňák s velkým zanícením. Stanovil si životní heslo „Eritis mihi testes“ (Budete mi svědky). Neúnavně a obětavě navazoval na odkaz prvního moravského metropolity – své pastorační poslání při celonárodních poutích a významných slavnostech na Velehradě, kde letos oslavil 50 let svého kněžství a dovršení svých 75 let.

tého Metoděje – a svého posledního předchůdce dr. Josefa Matochy, který zemřel po jedenáctileté internaci v roce 1961.

Zemřel arcibiskup F. Vaňák

Svou aktivitu projevoval dr. F. Vaňák v duchovní obnově své diecéze, která svými 731 farnostmi patří k největším na světě. Jeho nejvýznamnějším úspěchem ve složité a chaotické době bylo obnovení Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty v Olomouci. S obdobným přičiněním plnil arcibiskup Vaňák

Po celý měsíc, který strávil letos v Americe a Kanadě, se věnoval duchovní činnosti mezi tannými krajany. Jeho dalšími plány bylo svatořečení dvou moravských blahoslavených – Jana Sarkandra a Zdislavy. Chystal se též uvítat ve své diecézi Svatého otce Jana Pavla II. Svým odchodem na věčnost nenaplnil své životní touhy, na které se připravoval.

(7a)

Lidová demokracie z 16. 9. 1991

„NESTYDÍM SE VYDÁVAT SVĚDECTVÍ, NEBOŤ VÍM, KOMU JSEM UVĚŘIL!“ (2 Tim 1, 12)

aneb velká čtenářská soutěž

1. Jak hřešíme proti pátému přikázání vůči sobě nebo vůči druhým okolo nás?
2. Jak se prohřešujeme proti pátému přikázání slovem?

Děkujeme všem čtenářům, kteří se zapojují do naší soutěže! Odpovědi na otázky v patnáctém čísle *RC Monitoru* měly znít:

1. Správným držením rukou při mši svaté jsou ruce sepnuté. Ruce pak směřují šikmo vzhůru – a navíc palec pravé ruky je přeložen přes levý. Sepnuté ruce jsou symbolem odevzdání do Boží vůle; chceme se nechat spoutat Ježíšem, chceme svou vlastní vůli podřídit vůli Boží. Máme své ruce v tu chvíli blízko srdci: tím chceme vyjádřit, že se modlíme nejen ústy, ale i celým srdcem. Prsty směřují vzhůru, tedy naše modlitba má stoupat vzhůru k Bohu.
2. Během svého skrytého života v Nazaretě zůstává Ježíš skryt v mlčení obyčejného života. Umožňuje nám tak, abychom s ním byli spojeni ve svatosti všedního života, který je utvářen modlitbou, prostotou, prací a rodinnou láskou. Ježíšova poslušnost vůči Marii a Josefovi, jeho pěstounovi, je obrazem jeho synovské poslušnosti vůči Otcovi. Maria a Josef svou vírou přijímají Ježíšovo tajemství, i když je vždy plně nechápou.

Pravidla soutěže

1. Katechetická soutěž je vyhlášena od čísla 1/2011 do čísla 19/2011 *RC Monitoru*, tj. do data vydání 9. 10. 2011. Oznámení výsledků soutěže proběhne v čísle 24/2011, a sice k datu vydání tohoto čísla, kterým je 18. 12. 2011. 2. Čtenář musí své odpovědi do redakce doručit do lhůty 14 kalendářních dnů od data vydání, v němž byly uveřejněny. Rozhodující je datum přijetí e-mailu na adresu redakce@claritatis.cz nebo podací razítko pošty na obálce. 3. Délka, rozsah i forma odpovědí jsou ponechány na libovůli čtenáře. 4. Čtenář, který chce získat hlavní výhru, musí správně odpovědět na všechny otázky po celou dobu trvání soutěže. 5. Druhá až šestá výhra není podmíněna správným zodpovězením všech otázek ze všech uvedených čísel *RCM*. Platí však pravidlo, že čím větší bude účast čtenáře v soutěži v podobě doručených odpovědí, tím vzroste pravděpodobnost výhry. 6. Správné odpovědi na otázky budou zveřejněny vždy v čísle *RCM*, které bude druhé v pořadí za číslem, v němž vyšly otázky.

Výhry v soutěži

1. **cena:** třídní pobyt v klášteře dominikánů (v Praze nebo v rámci ČR dle bydliště výherce) s individuálním zajímavým programem (pro jednotlivce nebo rodinu dle dispozic výherce) – výhra zahrnuje ubytování v hostovské části kláštera, stravování, možnost účasti na společných modlitbách, doprovázení dominikánského kněze, prohlídku kláštera atd.
2. – 6. **cena:** věcné výhry

Jak to vidí Marian Jurečka

Životní investice! Investujte jako já!

Hledáte finanční produkt, který je dlouhodobý, nepodléhá inflaci, poskytuje naději a kromě starostí působí občas i mnoho radosti? Zařaďte si do svého investičního portfolia projekt „děti“, je to ta nejdobrodružnější a nejlepší investice.

Mnoho lidí po celém světě hypnotizuje obrazovky svých počítačů a zvažuje, zda své akcie držet, prodat či přikoupit. Další si lámou hlavu, co s penězi, které se jim podařilo našetřit. Jiní litují, že penězi nedisponují a nemají proto podobné starosti. Mám pro všechny finanční produkt, který je sice rizikový a jeho finanční výnosy jsou státem zneužívány, ale je dlouhodobý, nepodléhá inflaci, poskytuje lidem naději a kromě starostí působí občas i mnoho radosti. Je to produkt, do kterého osobně také investuji, a proto si jej dovolím doporučit.

Píši samozřejmě o investici do dětí. Finanční poradci finanční produkt „děti“ ještě do finančních plánů svých klientů nezahrnují, ale měli by začít. Jde o dlouhodobou náročnou investici vyžadující celý komplex dovedností a schopností. Navíc se jedná o proces, který musí stále pokračovat. Na druhou stranu je to produkt vysoce ziskový. Zisk nerealizuje investor, ale stát, ve kterém pracuje výsledek celého procesu – tedy dítě. Tento fakt státy sice

naoko zohledňují, ale marginálně, takže se většina racionálně založených investorů k finančnímu produktu „děti“ staví zády.

Na druhou stranu se každý investor, který si finanční produkt „děti“ zvolí, dobrovolně zařazuje do skupiny největších sponzorů společnosti. Je za to daňově a důchodově od vlády ODS, TOP09 a VV trestán. Mívá nižší důchod než investoři, kteří si tento produkt nevyberou, a platívá vyšší daně, protože mívá vyšší spotřebu. Zase na druhou stranu bývá osvobozen od sledování hospodářského vývoje, protože výše jeho investice nezakládá důvod k obavám před hospodářskými výkyvy.

Finanční produkt „děti“ má však jedno velké kouzlo. Pokud se jeho nefinanční aspekt skutečně podaří a na druhou stranu stát zkrachuje (i přes masivní podporu ze strany investora a ze strany výsledků produktu „děti“ – tedy dětí), pak může mít investor naději, že se o něj výsledek produktu „děti“ – tedy děti – postarají. O tuto naději investoři, kteří si produkt „děti“ nevyberou, přicházejí.

Nepřesvědčil jsem Vás? Pak vezte, že KDU-ČSL, která na konci minulého století rodinnou problematiku otevřela, nyní opět bojuje proti stavu, že největším sponzorem České republiky jsou ti, kdo vychovávají děti. Domnívám se, že solidarita rodin s dětmi s ostatními obyvateli naší země a především s nápady této vlády je příliš vysoká. Vláda ji chce ještě zvýšit. KDU-ČSL chce poměry narovnat a ty, kdo vychovávají děti, netrestat. Ať už ale bude státní politika jakákoli, zařaďte si projekt „děti“ do svého investičního portfolia, je to ta nejdobrodružnější a z mého pohledu nejlepší investice.

Omlouvám se všem, které může urážet spojení výchovy dětí s pojmem investice, ale bohužel v době, kdy naše současná vláda krátkozrace vše posuzuje jen z hlediska výdajů státního rozpočtu, je tato má terminologie nutností.

*Ing. Marian Jurečka
manžel a otec tří dětí
místopředseda KDU-ČSL*

<http://marianjurecka.blog.idnes.cz>

Osmá smírná pouť P. MUDr. Ladislava Kubíčka

Společenství cyrilometodějských poutníků srdečně zve v sobotu 10. září 2011 na 8. smírnou pouť P. MUDr. Ladislava Kubíčka, kněze zavražděného 11. září 2004. Pout' se koná na smír za vraždy kněží v naší vlasti, neúctu ke kněžskému stavu a nepoctivost našeho křesťanského života.

Program: 8.00 modlitba na hrobě P. Kubíčka na hřbitově v Kunštátě; 8.15 pěší pouť do Sloupu k P. Marii Bolestné (cca 20 km) s modlitbou růžence, zpěvem, korunkou k Božímu milosrdenství, možností přijmout svátost smíření; 17.00 smírná mše svatá v kostele P. Marie Bolestné ve Sloupu.

Trasa poutě: Kunštát, Voděrady, Krhov, Obora, Doubravice n. Sv. (občerstvení na faře), Hoješín, Petrovice, Sloup. Auto-bus zpět ze Sloupu do Kunštátu zajištěn.

Možnost skromného noclehu v Kunštátě (P. Koumal, tel. 604 538 482)

Informace: jáhen Ladislav Kinc (606 948 970, 516 463 315, kinc@biskupstvi.cz)

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočeská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:	
Ulice:	
Obec:	PSC:
E-mail:	Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Dva měsíce bohaté na mnohé, některé i nečekané události nelze vměstnat do několika řádků, a tak jen opravdu letem světem; drahý benzin, vysoká nezaměstnanost, obrovský státní dluh. Ne, to není (jen) o českých poměrech. Američané mají vlastně celé léto špatnou náladu a preference stávajícího prezidenta klesají. Náš zrak je ale upřen, přes všechnu naléhavost ekonomických otázek, na to, co je vskutku podstatou a co i ekonomické potíže a starosti posouvá ke správné optice vnímání: „**Hovoříme-li o Božím prvenství, uvažujeme o Bohu, který není abstraktní entitou, nýbrž osobou, s níž je možné vytvářet vztah na určitém místě.** Bůh se zpřítomňuje v liturgii, zjeveném tajemství, kde se skrze jeho slovo nedosažitelné stává dosažitelným. Účastníme-li se liturgického dění, setkáváme-li se s Ním a vstupujeme-li s Ním do společenství, náš život se zcela mění,“ uvedl pro Vatikánský rozhlas biskup Felice di Monteforte. Mnozí měli v létě více času – a snad jej i věnovali Pánu. A tak to má být. Vždyť On je naším Zdrojem a vychází nám vstříc s neutuchajícím optimismem a důvěrou, že si Jej všimneme. – Všimějme si.

Srpnové létavice štíplavě a vtíravě znechutila Gay Pride, údajný průvod hrdoosti homosexuálně se chovajících občanů hlavním městem. Hned vedle však šel **Pochod**

pro rodinu, který měl být nač hrdý: Manželství, rodiny, děti. Úcta, láska, svornost a celoživotní závazky. Oběť. Tyto fenomény „druhý průvod“ viditelně pozbyl.

Světové dny mládeže v Madridu byly, jedním slovem, nádherné. „**Světové dny mládeže v Madridu jsou velkým úspěchem,** který shromáždil ‚zdravé lidi‘ a představuje ‚návrat k hodnotám‘“. Tak se pro

Koláž: mimi

Radio Vaticana vyjádřil David Hachuel, místopředseda madridské židovské komunity, která dala setkání mladých ve španělském hlavním městě plnou podporu. „Profesor na papežském trůně to hned od počátku řádně rozpálil: Na Světových dnech mládeže v Kolíně 2005 byla sloužena dosud největší mše svatá v Německu s více než milionem mladých. Na Marienfeldu hovořil o proměňující síle eucharistie: ‚**Násilí**

se mění v lásku a tak i smrt v život. Protože proměňuje smrt v lásku, proto je smrt jako taková už zevnitř přemožena a je v ní již vzkříšení. Smrt je stejně zevnitř zraněna a nemůže už být posledním slovem. To je takřka rozštěpení jádra v nejhlubším nitru bytí – vítězství lásky nad nenávisť a vítězství lásky nad smrtí. V roce 2006 měl v Řezně „Řeč roku“ a společně jsme žasli nad neodolatelnou silou neohroženého a pokorně přednášejícího rozumu. Z toho rozruchu nakonec vzešel historicky jedinečný dialog s více než stem muslimských učenců, který trvá dodnes. Záhy na to, v roce 2007, přišlo *Summorum Pontificum*, odpověď tvrdého rockera na lavinovitě se šířící jev ‚kumbaja mší‘. Několika prostými praktickými opatřeními pomohl řádnému ritu k novému liturgickému lesku. Mohli jsme opět zvedat oči k výšinám, daleko nad námi. Až do vesmíru a daleko za něj. Vždyť ‚**Každá liturgie je kosmickou liturgií, vystoupení z našich ubohých seskupení do velkého společenství, jež obepíná nebe i zemi.** To jí dává její šířku, její velký dech. To činí z každé liturgie svátek. To činí naše mlčení bohatým a zároveň po nás požaduje hledat tvořivou poslušnost, jež nám dává schopnost do chóru věčnosti zanotit.‘ Skutečně, divoký básník úchvatného“ – napsala Barbara Wenz.

-zd-

11. 9.	Ne	24. neděle v mezidobí
		Sir 27,33 – 28,9, Žl 103, Řim 14,7–9, Mt 18,21–35
12. 9.	Po	Jména Panny Marie
		I Tim 2,1–8, Žl 28, Lk 7,1–10
13. 9.	Út	Památka sv. Jana Zlatoústého, biskupa a učitele církve
		I Tim 3,1–13, Žl 101, Lk 7,11–17
14. 9.	St	Svátek Povýšení svatého Kříže
		Nm 21,4b–9 (Flp 2,6–11), Žl 78, Jan 3,13–17
15. 9.	Čt	Památka Panny Marie Bolestné
		Žid 5,7–9, Žl 31, Jan 19,25–27 (Lk 2,33–35)
16. 9.	Pá	sv. Ludmila, mučednice
		I Tim 6,2c–12, Žl 49, Lk 8,1–3
17. 9.	So	sv. Kornélius, papež, a Cyprián, biskup, mučedníci
		I Tim 6,13–16, Žl 100, Lk 8,4–15

18. 9.	Ne	25. neděle v mezidobí
		Iz 55,6–9, Žl 145, Flp 1,20c–24,27a, Mt 20,1–16a
19. 9.	Po	sv. Januáriu, biskup a mučedník
		Ezd 1,1–6, Žl 126, Lk 8,16–18
20. 9.	Út	Památka sv. Ondřeje, kněze, Pavla a druhů, mučedníků
		Ezd 6,7–8.12b.14–20, Žl 122, Lk 8,19–21
21. 9.	St	Svátek sv. Matouše, apoštola a evangelisty
		Ef 4,1–7.11–13, Žl 19, Mt 9,9–13
22. 9.	Čt	sv. Mořic a druhové, mučedníci
		Ag 1,1–8, Žl 149, Lk 9,7–9
23. 9.	Pá	Památka sv. Pia z Pietrelciny, kněze
		Ag 1,15b – 2,9, Žl 43, Lk 9,18–22
24. 9.	So	sv. Gerard (Jaromír), biskup a mučedník OSB
		Zach 2,5–9.14–15a, Jer 31, Lk 9,43b–45

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

